

SZOPKI – NIEZBĘDNIK

Szopka to ozdobna budowla wielokondygnacyjna, wykonana z lekkich materiałów, zwieńczona wieżami, w której centralne miejsce zajmuje biblijna scena Narodzenia Pańskiego. Poszczególne bryły szopki są fantazyjnie stylizowanymi miniaturami elementów architektury.

Każdy szopkarz ma swoje tajemnice dotyczące warsztatu pracy. Ważna jest umiejętność połączenia wielkości i sztywności konstrukcji, klejenia dużych elementów i powierzchni, wykonywania seryjnych detali zdobniczych. Problemem mogą być proporcje, estetyka, trwałość i niezawodność konstrukcji. Warto przynajmniej raz w życiu spróbować wykonać własną szopkę, która będzie odbiciem talentu i wyobraźni twórcy.

TECHNOLOGIA

Wielosegmentowe, strzeliste, smukłe, symetryczne szopki wykonywane są według określonego schematu, który zazwyczaj ulega rozbudowaniu wraz z podnoszeniem umiejętności szopkarza. Konstrukcja wykonana jest z następujących materiałów: drewno, sklejka drewniana, listewki, karton, tektura, bristol, folia przezroczysta, pleksi, kolorowy staniol, bibuła, papier kolorowy, sznurki, wstążki, tasiemki itp.

Wszystkie elementy szopki powinny być wykonane własnoręcznie. Deska lub sklejka to podstawy kolejnych pięter, a szkielet strzelistych wież często powstaje z listewek, wyklejanych papierem lub kartonem. Podstawę dodatkowych elementów architektonicznych szopki mogą tworzyć kartonowe tuby lub szpulki od nici i sznurków.

O urodzie budowli decydują elementy dekoracyjne, tradycyjnie wykonane ze staniolu, który służy nie tylko do efektownego wykończenia elementów konstrukcji, ale również do tworzenia misternych dekoracji, uzupełnionych stosowanymi z umiarem elementami pasmanteryjnymi.

Na etapie projektowania szopki nie należy unikać trudu związanego z rysowaniem, wskazane jest wykonanie kilku wersji tego samego szkicu, aby uzyskać absolutną pewność co do jego ostatecznej wersji. W szczegółach projektujemy etapami, co rusz kontrolując efekty. Konstrukcja szkieletu szopki opiera się na kombinacji nieograniczonej liczby brył, tworzonych przy użyciu siatki. Warto surowe elementy ułożyć w określonym porządku przed sklejeniem, jeśli jakieś z nich wykonane są niedostatecznie starannie, na tym etapie dokładnie widać, co należy poprawić. Nie łatwo jest zachować smukłość i właściwe proporcje poszczególnych elementów oraz całej budowli, jest to jeden z obszarów szopkarstwa, który zgłębia się przez całe lata.

Bardzo istotna jest kolorystyka szopki, trzeba uważać, żeby nie przesadzić z wykorzystaniem jednego koloru, co może okazać się dla widza mało ciekawe, należy iść w kierunku intensywnych barw: czerwonej, zielonej, niebieskiej, srebrnej i złotej, które dają piękne kontrasty. Sprawdzonej metodą doboru barw jest przyklejanie małych, kolorowych próbek do poszczególnych elementów szopki, chodzi przecież o wyeksponowanie przestrzennego charakteru konstrukcji.

ARCHITEKTURA

W przypadku Mławskiej Szopki spróbujmy jak krakowscy szopkarze uważnie rozejrzeć się podczas spaceru, z pewnością uda się każdemu z nas dostrzec to, co w architekturze naszego miasta jest piękne, wyjątkowe, inspirujące. Może jakiś zachwycający detal architektoniczny, których nie brakuje na elewacjach secesyjnych kamienic. Dobrze jest mieć wtedy przy sobie szkicownik, bądź aparat fotograficzny, by utrwalać zauważone rewelacje. W naszym mieście znajdziemy również wiele wież, wieżyczek, sygnaturek i hełmów wieńczących wykusze kościołów, dzwonnice oraz dawniej i współcześnie budowanych kamienic. Szopka powinna przecież charakteryzować się spiętrzeniem zminiaturyzowanych elementów architektury fantazyjnie przetworzonych i połączonych.

Z całą pewnością lekkość dodają szopce okna, które warto wypełnić: kalką techniczną, przezroczystą folią bądź pleksi, wszystkie te materiały można dodatkowo zdobić, tworząc tym samym witraże. Każde takie wypełnienie powinno mieć kartonową ramę, która umożliwia solidne przyklejenie gotowego witrażu do ścianek.

FIGURKI

Ten pięknie zdobiony budynek ma służyć za miejsce narodzenia Jezusa, stąd najważniejszą i niezbędną grupą figuralną w szopce jest Święta Rodzina. Obecność dodatkowych figurek zależy od inwencji szopkarza. Szerokie możliwości daje wykorzystanie nie tylko postaci biblijnie związanych z cudem Bożego Narodzenia, ale również tych, które wpisały się historię kraju i przede wszystkim naszego miasta, od legendarnej Muławy, św. Wojciecha, Stanisława Grzepskiego łączącego nas z Akademią Krakowską, prof. Tadeusza Korzybskiego, Anny Dobrskiej, Hanny Rudzkiej-Cybisowej, Zuzanny Morawskiej i wielu, wielu innych, wybitnych przedstawicieli świata nauki, sztuki, którzy w pewnym momencie życia związani byli z ziemią mławską. Można też nawiązać do postaci wpisanych we współczesne dzieje Mławy.

Materiały z których robi się figurki to najczęściej: szkielec z drutu, drewna i kartonu, główki można wykonać z papieru, staniolu i modeliny. Materiałem do wykonania strojów może być błyszczący atłas lub zwykłe płótno – wszystko oczywiście wykończone staniolem lub brokatem. Niektórzy szopkarze wszystkie figurki rzeźbią z drewna, potem precyzyjnie je malują. Szczególnie w małych szopkach można uprościć budowę figurki sprowadzając ją do kolorowego stożka (tułów) zwieńczonego kulką (głową).

Gdy wszyscy członkowie rodziny i przyjaciele zachwycają się wykonaną szopką to znak, że praca dobiegła końca, jeszcze ostatnie poprawki, dodatkowe wywarzone dekoracje i już można stawiać w szranki w Konkursie na mławską szopkę bożonarodzeniową „I Ty możesz być szopkarzem”.

Bardzo serdecznie zapraszamy.